

Aviisi

Vappu 23. päivä kello 12
23. päivä kello 12
23. päivä kello 12

2-95-

Beste AVIISI-lezer,

Dit is mijn laatste mogelijkheid als voorzitter van het bestuur om mij tot u te richten. Er is een tijd van komen en een tijd van gaan. Met weemoed, maar ook met een zekere tevredenheid, kijk ik terug op acht jaar in het bestuur. Dankzij een uitstekende samenwerking met medebestuurleden en met steun van u allen zijn enkele van mijn voornemens uitgekomen. Ik wil de twee belangrijkste noemen: het uitgeven van AVIISI en de integratie van de activiteiten van verschillende "Finland" organisaties, m.n. de Ambassade en de Zeemanskerk. Hiermee hebben wij een brede basis gevormd voor een verbeterde interactie en uitwisseling die onze leden ten goede komt. De behoefte om onze "roots" te koesteren temidden van onze Nederlandse vrienden blijft bestaan ondanks dat wij nu met ons allen "Europeanen" zijn.

Rune Frants

Paras AVIISI-lukija,

Tämä on viimeinen mahdollisuuteni johtokunnan puheenjohtajana kirjoittaa Teille tämän lehden kautta. On aika tulla ja on aika lähteä pois. Kaihomielisenä, mutta myös tietyllä tyytyväisyydellä muistelen kahdeksaa vuottani johtokunnassa. Kiitos loistavan yhteistyön muiden johtokunnan jäsenien kanssa sekä Teidän kaikkien tuella, ovat muutamat suunnitelmani toteutuneet. Haluan mainita kaksi tärkeintä: Aviisin julkaiseminen sekä eri Suomi-organisaatioiden toimintojen yhdentäminen, eteenkin Suurlähetystön ja Merimieskirkon kanssa. Täten olemme luoneet vahvan pohjan paremmalle vuorovaikutukselle, joka on jäseniemme hyväksi. Tarve vaalia juuriamme Hollantilaisten ystäviemme keskuudessa säilyy, vaikka olemmekin nyt kaikki "Eurooppalaisia".

Rune Frants

MEDEDELINGEN VAN HET BESTUUR

UITNODIGING tot het bijwonen van de ALGEMENE LEDENVERGADERING

Tijd: dinsdag 4 april 1995, om 19.30 uur.

Plaats: De Finse Zeemanskerk, 's-Gravendijkwal 64, Rotterdam.

ERFENIS VAN CALVIN EN DE RUSSISCHE TSAREN ? DE NATIONALE IDENTITEIT IN NEDERLAND EN FINLAND.

Wij beginnen met een lezing van politicoloog Pasi Saukkonen. Hij heeft de Finse identiteit onderzocht, hoe die is veranderd en vergelijkt deze met de Nederlandse identiteit. (Elders in deze Aviisi is een artikel van dhr. Pasi Saukkonen en in de toekomst krijgen wij nog meer columns van hem.)

Aansluitend wordt om 20.30 uur de Algemene Leden-vergadering gehouden.

YLEISEN JÄSENKOKOUKSEN KOKOUSKUTSU

Aika: tiistai 4. huhtikuuta 1995, klo 19.30.

Paikka: Suomalainen Merimieskirkko, 's-Gravendijkwal 64, Rotterdam.

KALVININ JA TSAARIEN PERINTÖ ? ALANKOMAIDEN JA SUOMEN KANSALLINEN IDENTITEETTI.

Aloitamme poliitikantutkija Pasi Saukkosen luennolla. Hän on tutkinut suomalaista identiteettiä, sen muutoksia ja vertailee tätä hollantilai-seen identiteettiin. (Toisaalla tässä Aviisissa hänen kirjoituksensa ja tulevaisuudessa saamme vielä lisää hänen kirjoituksiaan.)

Yleinen Jäsenkokous alkaa klo 20.30.

AGENDA - ESITYSLISTA

1. Opening.
2. Goedkeuring van de notulen van de ALV 08.04.1994.
3. Goedkeuring van het jaarverslag van de secretaris over 1994.
4. Goedkeuring van het jaarverslag van de penningmeester over 1994.
5. Verslag van de kascommissie over 1994.
6. Benoeming kascommissie over het jaar 1995.
7. Bestuursverkiezing.

De heer Rune Frants en mevrouw Tuula Kusters-Berg treden dit jaar af. Zij stellen zich niet herkiesbaar. Door het bestuur worden als kandidaat gesteld: mevrouw Irma Schoenmakers-Salkinoja en de heer Timo Paavola. Overeenkomstig art. 8 lid 1 van de statuten kunnen door tenminste 6 gewone leden tegenkandidaten schriftelijk bij het secretariaat worden ingediend, tenminste 10 dagen voor de dag van de vergadering.

8. Afvoeren van langdurig contributieverschuldigten voor 1996.
9. Contributiebepalingen voor 1996.
10. Aviisi.
11. Komende evenementen.
12. Rondvraag.
13. Sluiting.

VAPPU - FEEST

Op **zondag 30 april 1995 bent u vanaf 18.30 uur** van harte welkom in restaurant 'Nieuw-Weromeri', Poelweg 1, 1531 MD Wormer (tel: 075 - 281679).

Het betreft hier een lokatie gelegen midden in het natuurgebied het Wormer en Jisperveld, aan het prachtige meer het Zwet. Het is een uniek vogelrijk gebied (o.a. grutto, scholekster, tureluur, fuut). In het reservaat liggen de plassen De Poel, Merken en 't Zwet, geschikt voor kleine watersport zoals roeien, zeilen en kanovaren. Mocht u 's middags een rondvaart willen maken (met uitzondering van de winter-maanden) dan kunt u bij bovenvermeld tel.nr. informatie inwinnen.

Programma Vappu:

In de serre met uitzicht op het meer drinken wij gezamenlijk een glaasje 'Sima', vervolgens kunt u gebieten van een koud buffet inclusief een kopje koffie & bonbon.

De prijs hiervoor bedraagt **fl.30,- per persoon.**

3

De overige door u te consumeren drankjes zijn voor eigen rekening. Vanzelfsprekend zal de loterij ook dit keer niet ontbreken. Verder bestaat de mogelijkheid om een dansje te maken en samen te zingen. Wij rekenen op uw komst en roepen u op uw 'Ylioppilaslakki' mee te nemen!

U kunt zich telefonisch aanmelden bij het secretariaat onder tel.070 - 3855669, waarna u een acceptgiro krijgt toegestuurd.

Uw aanmelding ontvangen wij graag ten laatste vrijdag 21 april 1995.

U kunt 'Nieuw-Weromeri' bereiken volgens onderstaande plattegrond, ook parkeergelegenheid is voldoende aanwezig.

VAPPU - JUHLA

Tänä vuonna olette tervetulleita Vappu-juhliin **30. huhtikuuta, klo 18.30** alkaen. Paikka on Ravintola Nieuw-Weromeri, Poelweg 1, 1531 ND Wormer, puh. 075-281 679.

Seutu on hyvin linturikas ja paikalla on mahdollisuus harrastaa soutua, purjehdusta ja kanoottimelontaa. Jos haluatte kiertoajelun vesiteitse iltapäivällä voitte ilmoittaa sen puhelimitse 075-281 679, Ravintola Nieuw-Weromereen.

Löydätte Ravintola Nieuw-Weromeren oheisen kartan avulla, paikalla on myös hyvä parkkimahdollisuus.

Juhlan aluksi yhdistys tarjoaa tänäkin vuonna oikeaa Simaa, jonka jälkeen voitte nauttia seisovastapöydästä. Jälkiruuaksi tarjotaan kahvia bonbonin kera. Lisäjuomat tulevat jokaisen omaan laskuun maksettavaksi.

Paikalla pidämme tänäkin vuonna hienot arpajaiset. Tanssimusiikki ja yhteislaulu kohottavat tunnelmaa, mutta ottakaa silti ylioppilaslakki mukaan !

Voitte ilmoittautua juhlaan puhelimitse johtokunnan sihteerialle, puh. 070-3855 669, jonka jälkeen saatte maksumääräyksen postitse. **Juhlan hinta on f30,- / henkilö.**

Viimeinen ilmoittautumispäivämäärä on perjantai 21. huhtikuuta 1995.

Odotamme runsaslukuista osallistumista.

UITNODIGING

Den Haag, 15 februari 1995

Geachte mevrouw, mijnheer,

De Commissie Studieconferenties van de Europese Beweging Nederland (EBN) organiseert op vrijdag 24 en zaterdag 25 maart a.s. in Congres- en Opleidingscentrum De Beyaerd te Hulshorst een **conferentie met als thema "BURGERSCHAP"**.

Het thema "Burgerschap" kan worden opgesplitst in de praktische mogelijkheden die het proces van Europese integratie aan de burger biedt, en de houding van de burger ten aanzien van Europese integratie. Uitgaande van de rechten en mogelijkheden die de burger kan ontlenen aan het proces van Europese integratie zal de conferentie zich met name concentreren op vragen ten aanzien van de houding van de burger. Hoe kan die houding gekenmerkt worden? Waardoor wordt die houding beïnvloed? Volgen de Europese instellingen en de diengaande een goed en effectief beleid?

Deze en andere vragen zullen zeker aan de orde komen tijdens de conferentie. De commissie studieconferenties heeft voor de vrijdag-avond mevrouw mr H. van 't Hoff, Steunpunt Europa van de burger en dr C. van der Eijk, Vakgroep Algemene Politicologie van de Universiteit van Amsterdam, bereid gevonden een inleiding te houden, waarna een plenaire discussie zal volgen. Op zaterdagochtend zullen de deel-nemers worden ingedeeld in vier discussiegroepen welke ieder een half uur de volgende inleiders zullen treffen: de heer F.A. Helman, vice-voorzitter van de NGPR, drs A. Apostolou, Lid Tweede Kamer der Staten Generaal voor de PvdA, drs A. Oostlander, Lid van het Europees Parlement en mr E. Jansen, Hoofd van het Voorlichtingsbureau van het Europees Parlement te Den Haag.

Gaarne nodigen wij u van harte uit deze conferentie bij te wonen. Hier-toe sluiten wij een aanmeldingsformulier alsmede het programma bij.

Hopende u op 24 maart te mogen begroeten, hoogachtend, namens de commissie studieconferenties,
Ingrid B.R. van der Velde, secretaris.

***Geïnteresseerden kunnen contact opnemen met het sec-retariaat:
Paulaland 11, 2591 JC Den Haag, tel. 070 - 38 55 669.***

FILOSOFIAN TOHTORI LAURA KOLBE KIRJOITTA HISTORIAN TUTKIMUKSEN NYKYTILASTA ALANKOMAISSA.

PIENI KANSA, SUURI MENNEISYYS. Osa 3.

Alankomaalaisen kulttuurihistoriallisen tutkimuksen viimeaikaisin opus magnum ovat olleet hollantilaissyntyisen, mutta amerikkalaistuneen historian tutkijan Simon Schaman seikkaperäiset tutkimukset *Patriots and Liberators: Revolution in the Netherland* (1983) ja *The Embarrassment of Riches. An Interpretation of Dutch Culture in the Golden Age* (1987). Edellinen käsittelee Alankomaita Ranskan miehitysvuosina, ja jälkimmäisessä tulkitaan hollantilaisen kulttuurin perimmäisiä piirteitä. Erityisesti jälkimmäinen tutkimus on noussut hyväksytyksi osaksi alankomaalaista omakuvaa.

Schaman ote on uutta luova, innostava ja innovatiivinen. Hänen kirjansa on epäkonventionaalinen sosiaali- ja mentaliteettihistoriallinen tutkimus, joka palkitsee lukijansa monipuolisesti. Jo esipuheessaan Schama viittaa uudenlaiseen lähestymistapaan. Hän kertoo kirjoitta-vansa kulttuurista elämäntavan symbolina, eikä mainitse sanallakaan taidetta, teatteria, musiikkia tai runoutta sellaisenaan. Taide ilmentää Schamalle aikakauden mentaliteettia ja uskomuksia, joilla oli tärkeä merkitys rakennettaessa nuoren tasavallan kansallista ja isän-maallista identiteettiä 1600-luvulla.

Schama on kiinnostunut kollektiivisesta muistista, niistä tekijöistä, jotka ovat vaikuttaneet kulloiseen mentaaliseen ilmapiiriin ja ajatte-luun, yhteisöllisyyden tunteen syntymiseen, tapoihin ja toimintaan. Schaman historia on kuitenkin selvästi eliittihistoriaa, se kuvaa 1600-luvun kauppiaaporvariston kulttuuria, josta sittemmin taloudellisen menestymisen seurauksena tuli kaikkien yhteistä "kansallista kulttuuria".

Mitä nämä kansalliset erityispiirteet ovat, joille Golden Age, 1600-luku merkitsi suuta esiinnostusta? Schama toteaa hollantilaisen historian olevan paradoksien ja muutoksen historiaa. Luonto on määritellyt sen pitkälti: ikuinen taistelu vettä vastaan on eniten muovannut hollanti-laisten omakuvaa. Vesi, joka aiheutti onnettomuuksia, vaaroja ja tul-vaat, yhdisti hollantilaiset. Kamppailu merta vastaan loi solidaarisuutta ja edellytykset yhteisöllisyyden syntymiselle. Vesi oli myös rikkauten, liikenteen ja kaupan metafora. Kansalliseksi tunnuskuvaaksi nousi jo 1600-luvulla täyteenlastattu purjevene.

Ihmisen tekemä maisema, mudan muuttaminen kuivaksi maaksi, sai myös moraalisen ja hengellisen sisällön. Ei ole sattumaa, että vapaus-sota espanjalaisia vastaan tapahtui samanaikaisesti kun hollantilaiset taistelivat vettä vastaan.

Nämä kaksi tapahtumaa yhdistyivät aikakauden kollektiiviseen mui-stiin ja loivat hollantilaisille omakuvan katolisuuden ja absolutismin vastustajina. Hollantilainen patriotismi ei ollut Espanjaa vastaan suunnatun vallankumouksen syy, vaan sen seuraus, kuten Schama toteaa. Yksityinen yritteliäisyys, kaupallinen pragmatismi, humanismin harrastus sekä koti ja kodin maailma korostuivat Alankomaissa tavalla, joka poikkesi muista Euroopan maista.

Alankomaalaisten isänmaallisuus muovautui itsenäisyyttä seuranneen vuosisadan aikana alueellisesti ja kielellisesti erilaisista aluekoko-naisuuksista ja kahdesta uskonnosta hallinnollisesti melko löyhäksi kokonaisuudeksi. Calvinismista ei koskaan tullut valtionuskontoa, vaikka sillä oli monessa suhteessa etuoikeutettu asema. Hallinnollinen ja taloudellinen verotusvalta säilyivät suurena paikallistasolla, provinssissa. Nuoren tasavallan esikuvaksi oli tarjolla kaksi hyvää historiallista analogiaa: Israelin kansa ja Batavia.

Erityisen ansiokas Schaman kirja on esitellessään kodin maailmaan, naisen rooliin, syömiseen, puhtauteen, kauneuskäsitykseen ja lasten kasvatukseen ja elämään (mm. leikki) liittyviä tekijöitä. Schama käsittelee seikkaperäisesti siivouskulttia (cleanliness cult), joka yhä elää olennaisena osana alankomaalaisessa kotielämässä. Lian ja pölyn kulttuurihistoria on herkkua luettavaa, samoin Schaman hahmottelu kodin maailmasta yhteiskunnan mikrokosmoksena on mielenkiintoinen.

Kodin omistaminen oli sidottu kunniallisuuden käsitteeseen ja osoitti, että omistaja kuului aktiivisena jäsenenä urbaaniin yhteisöön (gemeenschap). Tämä muodostaa merkittävimmän eron Suomen ja Alankomaiden välillä. Meidän valtio- ja virkamiesvetoinen yhteis-kulttuurimme poikkeaa huomattavasti hollantilaisesta yritysveltoisesta porvariskulttuurista. Vastikään päivälehdessä vedottiin tutkimukseen, jossa selvitettiin virkamiesten määrää suhteessa väkilukuun. Alankomaissa määrä on Euroopan alhaisimpia. Se on noin 20 ihmistä yhtä byrokraattia kohden. Luku esim. Ruotsissa on 5.1 hallintoihmistä kansalaista kohden ja Ranskassakin luku on 10.4.

Porvaristo on siis onnistunut säilyttämään yhteiskunnallisen vaikutus-valtansa Alankomaissa. Nuori Amsterdamin yliopiston taloushistorioitsija Marjolein C. T'Hart on vast'ikään julkaissut tutkimuksensa *The Making of a Bourgeois State. War Politics and Finance during the Dutch Revolt* (1993), jossa hän mielenkiintoisesti selvittää 1600-luvun sodankäynnin, Alankomaiden synnyn ja verotuksen välistä yhteyttä. T'Hart pohtii samalla miksi Alankomaista ei tullut vahvaa keskus-valtiota kuten useista muista samanaikaisista eurooppalaisista maista, joiden hallintoa verotuksen kehittäminen sodankäyntiä varten oli kiinteytännyt.

T'Hartin keskeinen kysymys kuuluu: Miten pieni maa rahoitti kalliin vapaussodan Espanjaa vastaan? Seitsemältä yhdistyneeltä pro-vinssilta puuttuivat hallinto ja keskus. Nuorena tasavallassa ei juuri ollut omaa verotusta. Jokainen provinssi hankki tulonsa kykyjensä mukaan - vauraimmat rannikkoprovinsit saivat tulonsa kaupan-käyntiä ja ylellisyystavaroita verottamalla. Paikallisverojen maksamiseen osallistui myös aateli ja kirkko toisin kuin useimmissa muissa maissa. Myös porvaristo maksoi auliisti veroja, ja kuten T'Hart toteaa, nuori tasavalta hankki tulonsa pääasiassa lainaamalla omilta kansalaisiltaan. Se velkaantui siksi vähän. Yhteisillä verotuloilla kehitettiin provinssien omaa hallintoa, ei keskusvaltiota, joka tietoisesti pidettiin pienenä ja kuluiltaan vähäisenä. Provinssihallinto kontrolloi Alanko-maissa kirkon ja aatelin asemaa, joilla oli useimmissa eurooppalaisissa keskusvaltioissa merkittävä rooli. Juuri tämän Alankomaiden itsenäistymiseen liittynyt fiskaalinen traditio on vaikuttanut paikallisen eliitin vahvaan asemaan, keskusvallan kehittämisen kustannuksella.

Omaperäisen alankomaalaisen ryhmäkulttuurin syntyminen on viimeaikoina kiinnostanut kulttuuritutkijoita. Cultuur en maatschappij in Nederland 1500-1850. Een historisch-antropologisch perspectief (1992), on kokoomateos, jota tekemässä ovat olleet eräät johtavat historiantutkijat (Peter te Boekhorst, Peter Burke, Willem Frijhoff). Se on kriittinen vastaus Schaman suljetulle, konsensusvoittoiselle kuvalle 1600-luvun alankomaalaisesta kulttuurista.

Kun Schama keskittyi sisäpiiriin ja menestyjien historian kirjoittamiseen, Burke, Frijhoff ja te Boekhorst avustajineen ovat kiinnos-tuneet yhteiskunnan marginaaliryhmien muodostamasta mosaiikista. Kulttuuriantropologian keinoin he analysoivat yhteiskunnan alamaa-ilmaa ja subkulttuuriryhmiä, rikollisia, käsityöläisiä, työläisiä, prosti-tuotuja ja noitia. Kirjassa pohditaan laitaryhmien identiteettiä ja kulttuuria tavalla, joka osoittaa, että jo kolmesataa vuotta sitten Alankomaiden pohjoisosassa vallitsi erilaisten yhteiskunnallisten ryhmien pluralismi ja rauhallinen rinnakkaiselo; jokaisella kulttuurisella ryhmällä oli oma identiteetti ja elämäntapa sekä paikka kaupunki-strukturissa.

Alankomaiden historia on aina eurooppalaisuuden historiaa, jopa maailmanhistoriaa. Hollantilaisten liikkuvuus, meriteitse tapahtuneen kaupankäynnin pitkä traditio, siirtokuntien perustaminen ja kauppias-kulttuuri ovat vaikuttaneet siihen, että hollantilaisuuden jälkivaikutus tuntuu vahvana monessa maassa. Alankomaissa järjestetään run-saasti seminaareja lähinaapureiden kanssa. Vakiintuneimpia ovat englantilaisten ja alankomaalaisten historiantutkijoiden säännölliset ja tuotteliaat tapaamiset julkaisuineen.

Viimeisen vuoden aikana ilmestyi kaksi kirjaa, jotka mielenkiintoisesti valaisevat Alankomaiden keskeistä asemaa eurooppalaisessa historiassa. Itävaltalais-alankomaalaisia suhteita pohdittiin vast'ikään Wienissä historiantutkijoiden seminaarissa. Kirjassa Niederlande-Österreich. Eine fünf-hundert-jährige Begegnung (1993) esittelee Itävallassa vaikuttava alankomaalainen tutkija ja opettaja Edmund van Trisenburg kahden poliittiselta traditioltaan erilaisen maan yhteys-kohtia viimeisen 500 vuoden ajalta. Perusta yhteistyölle muovattiin 1477, kun Habsburgien Maximilian avioitui Gentissä Burgundien sukuun kuuluneen Marian kanssa. Tuolloin alankomaiden provinssit kuuluivat Burgundin herttualle. Maximilianin tytär Margareta, joka pitkään piti kulttuuripitoista hoviaan Mechelenissä, nykyisessä Belgiassa, oli "Grande Dame der Renaissance".

Toinen kirja koskettaa Puolan ja Alankomaiden suhteita. Historioit-sija Lucia Thijssenin kirjoittama, vuosia vaatineen tutkimustyön tulos 1000 jaar Polen en Nederland (1992) osoittaa, että mailla sinänsä ei ole ollut ratkaisevaa merkitystä toinen toisilleen, mutta sitäkin enemmän yhteistoimintaa ja vuorovaikutusta. Kauppa yhdisti maat ja varhain 1000- ja 1100-vuosisadalla. Molemmat olivat 1500- ja 1600-luvulla suurvaltoja, toinen merellä, toinen itäisessä Keski-Euroopassa. Danzig (Gdansk) ja Amsterdam olivat tämän aikakauden suuria satamia, ja vilkas kanssakäyminen välittyy myös Danzigin arkkiteht-tuuriin. Runsaasti puolalaisia opiskeli Leidenissä - monia Erasmus alaisuudessa - ja Alankomaissa ovat Puolaan viittaavat sukunimet, kuten Van Polen, Polak, edelleen tavallisia. Alankomaalaiset karto-grafit osallistuvat Puolan, ja koko Itämeren alueen kartoittamiseen ja runsaasti hollantilaisia maanviljelijöitä asettui asumaan Puolan pohjoisosaan: Gdanskin ja Torunin välistä aluetta kutsutaan yhä nimellä Pikku-Hollanti. Alankomaalaiset arkkitehdit, taiteilijat ja muusikot saivat runsaasti tilauksia puolalaisilta ylimyksiltä.

Alankomaiden, Puolan ja Itävallan suhteille on ollut tunnusomaistase, että molempia on hoidettu suuren naapurin "Saksan" yli. Vaikka suh-tautuminen suureen itäiseen naapuriin on Alankomaissa paikoitellen varovaista, tiedemiesyhteistyötä on runsaasti. Vuosi sitten ilmestyi viimeisin historioitsijoiden yhteistyön tulos, Die Niederlande und Deutschland. Nachbarn in Europa (1992).

Saksan yli on tultava, kun puhutaan Suomen ja Alankomaiden yhteis-työstä, yhteisestä historiasta ja vuorovaikutuksesta. Alankomaissa vaikuttava ja jatkuvasti kasvava suomalaisväestö on kiinnostunut saamaan lisää tietoa maittemme välisestä kanssakäymisestä ja sen historiallisista juurista.

Itsenäisyyden 75-vuotisjuhlien yhteydessä viime joulukuussa järjestettiin Hollanti-Suomi-yhdistyksen aloitteesta pieni näyttely ja luentosarja Amsterdamin yliopiston kirjastossa. Suomesta Hollanniksi käännetyn kirjallisuuden lisäksi näyttelyssä vedettiin esiin eräitä maittemme välisiä historian kosketuskohtia, päällimmäisenä Suuren Adressin (1899) ja Talvisodan herättämä myötämielisyys Alanko-maissa. Mutta syytä laajempaankin tutkimukselliseen kanssakäymiseen on. Avautuminen Alankomaihin merkitsee Suomelle paluuta perinteisen länsieurooppalaisuuden tielle. Sille on nyt kysyntää!

Laura Kolbe

**PRO FINLANDIA
DE FINLAND-VRIEND PROFESSOR MR.W. VAN DER VLUGT
(1853 -1928)**

In de Eduskunta, het Finse parlement in Helsinki, hangt een portret van een Nederlander. Het is niet direct een plek waar je zoiets zou verwachten want deze twee landen hebben in het verleden niet zoveel met elkaar te maken gehad. Het jaar waarin Finland 75 jaar als onafhankelijke staat bestaat, vormt een aanleiding stil te staan bij de herinnering aan deze Nederlander die al in de tijd toen Finland nog deel uitmaakte van het Russische rijk voor de Finse rechten opkwam.

Die Nederlander was professor mr. W. van der Vlugt die rond 1900 en in de eerste decennia van deze eeuw verschillende keren voor Finland in de bres is gesprongen om de Finse rechten te verdedigen toen deze bedreigd werden.

Voordat Finland in 1917 zijn onafhankelijkheid uitriep was het sinds 1809 een grootvorstendom van Rusland. Daarvoor had het honderden jaren deel uitgemaakt van het Zweedse koninkrijk. Tussen Finland en Rusland bestond een personale unie; de tsaar van Rusland was ook grootvorst van Finland. Vergeleken met de andere delen van het Russische rijk had Finland een vergaande autonomie en verkeerde daardoor in een bijzondere positie. Tsaar Alexander I van Rusland had in 1809 alle constitutionele rechten en privileges die uit de Zweedse periode stamden aan Finland gewaarborgd en sindsdien werden deze door zijn opvolgers steeds opnieuw bekrachtigd.

Voor de eeuwwisseling tijdens het bewind van de zwakke tsaar Nicolaas II verslechterde de situatie voor Finland. De conservatieve en nationalistische krachten, voor wie de autonomie van Finland een doorn in het oog was, kregen in Petersburg de vrije hand. Ze streefden naar nauwere integratie van Finland met Rusland. Het stak hen dat Finland in commercieel en cultureel opzicht hechtere banden had met het Westen. Daarnaast speelde de veiligheid van Petersburg ook een rol, waardoor de Finse zuidkust van strategisch belang werd geacht.

In 1898 werd generaal Nicolaas Bobrikov tot generaal-gouverneur van Finland benoemd. Tijdens zijn bewind werd de russificatie ingezet, die haar dieptepunt vond in het Manifest van Februari in 1899, dat tal van kwetsende maatregelen tegen de constitutionele rechten van Finland bevatte. Aan de periode van Bobrikov, in de Finse geschiedenis bekend geworden als "de jaren van onderdrukking", kwam een einde toen de Russische generaal werd vermoord (1904). Er volgde een algemene staking in Finland en de maatregelen, afgekondigd in het Manifest van Februari, werden ongedaan gemaakt (1905). In 1908 toen nieuwe maatregelen tegen de Finse wetgeving door de tsaar werden uitgewaardigd, begon de tweede periode van onderdrukking, die tot 1917 duurde, het jaar waarin Finland zijn onafhankelijkheid uitriep.

Na het Manifest van Februari werd de publieke opinie gemobiliseerd. In ruim een week verzamelden vrijwilligers 523.931 handtekeningen onder een verzoekschrift, het zg. "Grote Adres", gericht tot de tsaar. Daarin werd verzocht de constitutionele rechten van Finland te handhaven. De delegatie van 500 afgevaardigden, die het verzoekschrift naar Petersburg begeleidde, werd echter door de tsaar niet ontvangen.

Door de Finse intellectuelen die in het buitenland verbleven, kreeg de zaak buiten Finland bekendheid. De Russische maatregelen tegen Finland veroorzaakten ook buiten Finland verontwaardiging. De buitenlandse pers besteedde veel aandacht aan de Finse kwestie. 1063 vooraanstaande staatslieden, geleerden en letterkundigen uit verschillende Europese landen ondertekenden een verzoekschrift, "het Pro Finlandia-adres" om de Russische tsaar tot een mildere politiek tegenover Finland te bewegen. Van de internationale delegatie die naar Petersburg reisde om Tsaar Nicolaas II het verzoekschrift aan te bieden maakten deel uit de Nederlandse hoogleraar mr. W. van der Vlugt en verder de Franse oudminister van justitie, senator Trarieux, die als leider van de delegatie optrad, professor Brusa (Italië), professor Nordenskjöld (Zweden), professor Brögger (Noorwegen) en dr. Norman-Hansen (Denemarken).

Professor van der Vlugt heeft in de in boekvorm verschenen studie "Finland. De rechtsvraag" (1900) een oordeel over de grondwettelijke rechtspositie van Finland gegeven in relatie met Rusland. In de brochure "Voor Finland" (1899) waarvan de tekst ook als artikelen-serie in het Algemeen Handelsblad verscheen, vestigde professor van der Vlugt in

ons land de aandacht op het door het Finse volk aan-gebonden verzet tegen de Russische maatregelen. Hij doet verslag over de reis van de internationale delegatie naar Petersburg, haar zwerftochten door de ambtelijke wereld van de Russische hoofdstad, waar de afgevaardigden via verschillende wegen bij enkele ministers terechtkwamen en tevergeefs verzochten om een audiëntie bij de tsaar. Tijdens de omzwervingen werd een afschrift van het verzoekschrift aan de minister van de Binnenlandse Zaken overhandigd. Deze nam er kennis van en bewaarde het. De tsaar werd het eerste exem-plaar van "het Pro Finlandia-verzoekschrift" door de delegatie toe-gezonden vanuit Stockholm tijdens de reis naar huis. De oorspronke-lijke "Pro Finlandia"-adressenbundel werd in bewaring gegeven bij de Koninklijke Bibliotheek in Den Haag. In 1921 heeft professor van der Vlugt hem naar Finland overgebracht, waar hij zich thans in het Rijksarchief in Helsinki bevindt.

De reis naar Petersburg ging via Berlijn. De terugreis vond plaats per trein via Finland. De 34 uren die de delegatieleden in Finland verbleven, werd - zoals men uit het reisverslag van professor van der Vlugt kan vernemen - een onvergetelijke belevenis. Langs de spoorweg en op de spoorwegstations werden ze door honderden mensen begroet en verwelkomd met de Finse volksliederen. In Helsinki werd de Europese delegatie een feestelijk onthaal bereid.

Ook al leidde de morele steun uit het buitenland niet tot directe resultaten, zij moedigde de Finnen aan om hun rechten verder te verdedigen.

Professor van der Vlugt heeft zich bijna dertig jaar lang voor de Fins zaak ingezet. Hij heeft in nauwe samenwerking met de Finse politicus Leo Mechelin Finse rechtsbronnen bestudeerd en de resultaten van zijn studie gepubliceerd. In de "Gids" en "Onze Eeuw" verschenen her-haaldelijk zijn artikelen, gewijd aan de Finse zaak. In het in het Frans gepubliceerde artikel "Nouveau Conflit Russo-Finlandais" (1909) protesteerde hij tegen de nieuwe Russische maatregelen, die de Finse autonomie in 1908 bedreigden. In hetzelfde jaar verdedigde hij in een mondeling debat in Parijs de Finse rechten tegenover de Russische pleitbezorger Henry.

Na de Eerste Wereldoorlog ontstond een conflict tussen Finland en Zweden over het bezit van de Ålandseilanden, een eilandengroep in de Oostzee tussen Finland en Zweden. De zweedstalige bewoners zetten in 1918 een beweging voor aansluiting bij Zweden op touw. Bij de Zweedse regering vond dit een gunstige weerklank. Zij legde de Åland-kwestie voor aan het Vredescongres in Parijs, dat na het beëindigen van de vijandelijkheden bijeen was gekomen. Dit weigerde echter het geschil te behandelen. Tenslotte kwam de kwestie bij de Volkenbond in Geneve terecht, die een commissie aanstelde om de zaak te onder-zoeken. Professor van der Vlugt werd daarbij als arbiter benoemd. Hij schreef de Åland-brochure "La question des Iles d'Åland" (1921), waarop een weerwoord kwam in een blauwboek, "Un livre bleu" van de Zweedse regering. Hierop volgde nog een repliek van mr.W. van der Vlugt: "Réponse au livre bleu du Gouvernement Suède" (1921). Op grond van historische, geografische en economische omstandigheden werden de Ålandseilanden uiteindelijk in 1921 aan Finland toegewezen.

In van der Vlugt's brochure "Oost-Karelië" (1923) - ook als artikel in de "Gids" verschenen - werd de Oost-Karelische kwestie aan orde gesteld. Toen de grenzen van Finland na 1917 getrokken werden, bleef de grens tussen Finland en Rusland omstreden. Bij de vrede van Dorpat in 1920 stond Finland een deel van Karelië aan de Sovjetunie af en later het overige deel van het huidige Russische Oost-Karelië. Bij het verdrag verplichtte de Sovjetunie zich aan Oost-Karelië een beperkte autonomie toe te kennen. Deze verplichtingen kwam de Sovjetunie echter niet na. In 1921 brak in Oost-Karelië een opstand uit, die door de Sovjetunie werd neergeslagen.

De Oost-Karelische kwestie werd door Finland aan de Volkenbond voorgelegd en vervolgens aan het Permanente Hof van Arbitrage in Den Haag. De beide organen besloten om het Finse verzoek in behandeling te nemen. In deze zaak werd een aantal internationaal bekende juristen om hun mening gevraagd waaronder professor mr. W. van der Vlugt. Als gevolg van de weigering van de Sovjetunie haar medewerking te verlenen aan de voorgestelde regeling liepen de Finse pogingen een oplossing te vinden echter op een mislukking uit.

De inzet van professor mr. W. van der Vlugt voor de vrijheid van Finland werd door de Finnen op zijn waarde geschat. In de zomer van 1921 werd hij met zijn vrouw door de Finse regering voor een maand naar Finland uitgenodigd. Hij was daarbij ook de gast van president Ståhlberg op diens zomerresidentie Kultaranta.

De familie van der Vlugt heeft drie generaties lang contacten met Finland onderhouden. De zoon van professor mr. W. van der Vlugt, A.Th.L. van der Vlugt was eerst consul van Finland in Utrecht, daarna consul-generaal van Finland in Den Haag (1933-1944) en in de jaren 1946-1954 Nederlands gezant in Finland.

W. van der Vlugt, een kleinzoon van professor van der Vlugt, was in 1967-1977 consul van Finland en vanaf 1977 consul-generaal van Finland in Den Haag.

En in de zetel van het Finse parlement wordt de nagedachtenis aan de rol van deze Nederlandse hoogleraar tot op de dag van vandaag in ere gehouden.

Drs. Terttu Jansen-Heikurainen

SUOMALAISTAPAHTUMIA ALANKOMAISSA 1995

17.-18.3.

Den Haag (Dr. Anton Philipszaal); Residentie Orkest soittaa mm. Sibeliuksen viulukonserton (sarjakonsertti)

19.3.

Rotterdam (De Doelen); het Doelenensemble soittaa mm. Kaipaisen jousikvartetton nr.3

26.3.

Amsterdam (Concertgebouw); Con Brio soittaa mm. Sibeliuksen ensimmäisen sinfonian

4.4.

Rotterdam (Merimieskirkko), Yleinen Jäsenkokous, kts. sivu 2.

18.4.

Amsterdam (Concertgebouw); sopraano Barbara Bonney esittää mm. Sibeliuksen lauluja

18.4.

Johtokunnan kokous

30.4.

Ravintola Nieuw-Weromeri, Wormer, VAPPU-juhla, kts. sivu 4.

21.5.

Amsterdam (Concertgebouw); Radion sinfoniaorkesteri soittaa mm. Sibeliuksen Kaksi serenadia viululle ja orkesterille (viulu: Valentin Zhuk)

30.6.-5.7.

Arnhem (Muis Sacrum); Kv. kuorojuhlat

FINSE EVENEMENTEN IN NEDERLAND IN 1995

17.-18.3.

Den Haag (Dr. Anton Philipszaal); Residentie Orkest speelt o.a. Het Vioolconcert van Sibelius (abonnementsconcert)

19.3.

Rotterdam (De Doelen); Het Doelenensemble speelt o.a. Strijkkwartet nr. 3 van Kaipainen

26.3.

Amsterdam (Concertgebouw); Symfonie Orkest Con Brio speelt o.a. Eerste symfonie van Sibelius

4.4.

Rotterdam, Zeemanskerk. De Algemene

Ledenvergadering, zie blz. 2.

18.4

Amsterdam (Concertgebouw); sopraan Barbara Bonney zingt o.a. liederen van Sibelius

18.4.

Bestuursvergadering

30.4.

Restaurant Nieuw-Weromeri, Wormer, VAPPU-feest, zie blz. 3.

21.5.

Amsterdam (Concertgebouw); Radio Symfonie Orkest speelt o.a. Twee serenades in D, op 69 voor viool en orkest van Sibelius (viool: Valentin Zhuk)

30.6.-5.7.

Arnhem (Muis Sacrum); Nederlands Internationaal Koor Festival

YSTÄVIÄ JA VIHOLLISIA

"Alussa oli suo, kuokka - ja Jussi. Täällä Pohjantähden alla -trilogian alussa Jussi raivaa maan ja kuivattaa suon pelloksi. Samalla hän itse muuttuu maatyöläisestä itsenäisemmäksi torppariksi.

Korpimaan käyttöönotto on ollut tuhansien suomalaisten koke-mus sukupolvien ajan. Sillä on tarunomainen hohto suomalaisena sankariryönä. Suuri osa Suomesta oli ennen raivaamista salaperäistä, upottavaa, käyttökeltotonta suota. Maa täytyi oittamalla vallata vedeltä. Tässä mielessä suomalaisetkin ovat hollantilaisten tavoin tai-stelleet vettä vastaan ja luoneet oman maansa.

Näiden kahden maan maaperässä on kuitenkin ratkaisevia eroja, minkä vuoksi kokemuksetkin poikkeavat. Tärkein näistä eroista on suomalaisen raivaajan pahin vihollinen: kivi. Kallioperä on kaikkialla, joko maan pinnalla tai piileksimässä heti pehmeän kasvillisuuden alla. Suomalaisten esi-isät kohtasivat työssään satoja kiviä raivatessaan ja auratessaan maatansa ensi kertaa. Silti, ikäänkuin heitä vastassa olisi ollut vihamielisiä maanalaisia voimia, joka kevät syvyydestä nousi uusia kiviä, jotka kolhivat auran terää ja lisäsivät työarkaa.

Tuo työn sankareitten aika on omana ylituotannon ja modernin tekno-logian aikakautenamme yhä kauemmaksi taakse jäävää mennei-syyttä. Muistot kuitenkin elävät. Sukupolvet tulevat ja menevät, mutta kivet pysyvät, sekä maassa että mielessä. Nykypäivän puutarhurit kohtaavat vielä samoja esteitä kuin esi-isänsä, vaikka kysymys ei enää olekaan niin ankarasti leivästä.

Menneisyyden painolastina useimmilla suomalaisilla on yhä taipumus vihata kiviä. He yrittävät aina päästä niistä eroon. Tästä syystä minustakin on täysin käsittämätöntä, kuinka paljon vaivaa hollanti-laiset näkevät tuodakseen kiviä puutarhaansa. Se näyttää luonnotto-malta puuhalta, nurinpäinkääntyneeltä käyttäytymiseltä. Ja kuinka ylpeitä he osaavatkaan olla huolellisesti kukkien, puosten ja teko-lampien väliin asetetuista kivistään!

Hollantilaiset puutarhat ovat kyllä usein oikein kauniita. Ihailen niitä samalla tavalla kuin taideteoksia. Japanilaisten kivipuutarhojen tavoin ne osoittavat hienostunutta ja älyllistä kykyä selviytyä pienessäkin tilassa ja luoda oma miniatyyrimaailma. Mutta tunteilleni minä en mahda mitään. Käsityskykyni loppuu kesken kun näen jonkun raahaa-van kiviä puutarhaansa, raskaasti huohottaen ja selkäänsä pidellen.

Hollantilaiset poikkeavat suomalaisista myös heidän suhteessaan mereen. Vesistöt ovat suomalaisten parhaita ystäviä. Meri, järvet ja joet ovat antaneet kalaa ravinnoksi. Vesiteitä on sekä kesällä että talvella ollut yleensä helpompi käyttää kuin uskaltautua vaeltamaan synkkien ja loppumattomien metsien tai petollisten kosteikkojen läpi. Suomessa miltei jokainen haluaa asua veden äärellä.

Alankomaissa meri on vihollinen. Cees Noteboomin sanoin: 'Valtameri oli ... vaarallinen maailman kääntöpuoli, se jota esi-isämme kutsuivat luonnon synniksi, alituinen uuden vedenpaisumuksen uhka.'

Frieslannissa hämmästyin, että ihmiset elivät tosin lähellä merta, mutta selkä sille käännettynä. Juuri päinvastoin kuin Suomessa. Löydettyämme lopulta paikan nousta vallille huomasin, että perheeni lisäksi siellä ei ollut ketään muuta. Kymmeniätuhansia lintuja, meren tuoksu ja vain me. Nautin siitä ylellisyydestä täysin rinnoin.

Alankomaiden 'virallinen' historia johtaa harhaan. Suuret löytö-retkeilijät, mertentakainen kauppa, siirtomaakausi, Rotterdamin satama, kalastus, huippurjehtijat ja -surffaajat antavat ymmärtää, että Hollanti on meren äärellä ja myös merta rakastaa. Todellisuus on toinen. Hollantilaiset näyttävät vihaavan merta samalla tapaa kuin suomalaiset kiviä. Veden vastustamattomat voimat uhkaavat yhä elämää merenpinnan alapuolella.

Suomalaisia raivaajia vastaavat hollantilaiset sankarit ovatkin juuri niitä, jotka ovat kehittäneet tehokkaita menetelmiä maan kuivatta-miseksi ja patojen rakentamiseksi. Sellaiset kuten Jan Adriaansz Leeghwater.

On totta, että monilla hollantilaisilla on vene tai että lukuisat heistä menevät vähintään pari kertaa vuodessa purjehtimaan. Mutta purjehti-minen näyttää olevan rinnastettavissa laskettelemiseen. Eivät hollantilaiset haluaisi asua Alpeilla. Meri ja vuoret ovat hauskoja paikkoja, mutta vain vierailu, lyhyesti ja turvallisesti. Voi myös olla, että hollantilaisten vimma järjestää ja kontrolloida kaikkea johtuu juuri elämästä jatkuvan tulvauhan alla. Suomalaisten peruskallio on luotettava vihollinen. Se kiusaa, muttei yllätä. Pohjanmeri on puolestaan ennustamaton. Alankomaissa täytyy aina valmistautua pahimpaan, ettei jonain aamuna ole taas vettä kellarissa.

Pasi Saukkonen
(Artikkeli julkaistu Gelders Dagblad-lehdessä 6.10.1993)

Pasi Saukkonen on politiikan tutkija, joka on asunut Wageningenissa vuoden 1992 alusta lähtien. Hän valmistelee parhaillaan väitöskirjaa aiheenaan Suomen ja Alankomaiden vertailu kansallisen identiteetin näkökulmasta. Vuosina 1993 ja 1994 hän kirjoitti Gelders Dagblad-lehteen kolumneja elämästä suomalaisena Alankomaissa.

STENEN EN WATER ALS VRIENDEN EN VIJANDEN

"In het begin was het moeras, de hak - en Jussi". Dat is de eerste zin van een van de belangrijkste Finse boeken: "Hier onder de Noord Ster", door Väinö Linna. Het begint met een verhaal over een man, die een moeras veranderde in een akker en zichzelf van een arbeider op een boerderij in een meer zelfstandige boer.

Het ontginnen van land voor bebouwing is de ervaring van duizenden Finnen door de eeuwen heen. Het heeft een sprookjesachtige reputatie, zoals een heldhaftige prestatie. Finland was van origine voor het grootste gedeelte een moerassig gebied, dat niet kon worden gebruikt. Het land moest worden drooggemaakt, de moerassen drooggelegd. In die zin hebben de Finnen, net zoals Nederlanders, gevochten tegen water en hun eigen land gecreëerd.

Er zijn echter diverse opmerkelijke verschillen in de bodems van deze twee landen en dus ook in de ervaringen. De meest belangrijke daarvan is de ergste vijand van de Finnen: de stenen. Het vaste gesteente is overal, ofwel boven de grond of daar vlak onder verborgen. De voorvaderen ontmoetten honderden stenen toen ze de akker ompit en de eerste maal ontgonnen. En toch, alsof ze vochten tegen boosaardige ondergrondse krachten, kwamen iedere lente weer nieuwe stenen uit de diepte, die de ploeg weer braken.

Deze harde en heldhaftige tijden zijn nu, in dit tijdperk van overproduktie en moderne technologie, geschiedenis geworden. Maar de herinneringen leven voort. Generaties komen en gaan maar stenen blijven, in de grond en in gedachte. De tuinmannen van vandaag gaan dezelfde uitdagingen aan als hun voorouders.

Als gevolg daarvan zijn de Finnen geneigd om stenen te haten en ze proberen er steeds van af te komen. Daaruit voortvloeiend is het ook geen wonder, dat ik het nog steeds vreemd vind hoe veel moeite Nederlanders doen om stenen in hun tuinen aan te brengen. Het ziet er onnatuurlijk uit, omgekeerd gedrag. En hoe trots ze dan kunnen zijn op hun zorgvuldig tussen de bloemen en kunstmatige vijvers en beekjes geplaatste stenen! Begrijp me alstublieft niet verkeerd. De kleine Nederlandse tuinen zijn vaak heel mooi en ik bewonder ze als kunstwerkjes. Zoals Japanse steentuinen, ze laten een elegante en intellectuele wijze zien van hoe je kunt omgaan met weinig ruimte en zo een eigen, klein wereldje kunt creëren. Maar mijn gevoelens, daar kan ik ook niets aan doen. Wanneer ik iemand met stenen naar zijn tuin zie sjouwen, zwaar ademend en met een rug die zeer doet, dan gaat dat mijn bevattings-vermogen te boven.

Een ander gebied waarop de Nederlanders verschillen van de Finnen, is hun relatie tot de zee. De zee, meren en rivieren zijn de beste vrienden van de Finnen geweest. Ze hebben veel vis geleverd en het is altijd makkelijker geweest om de routes over water te nemen dan te dwalen door donkere, uitgestrekte wouden of gevaarlijke drassige gebieden. In mijn thuisland wil bijna iedereen bij het water wonen. Hier is de zee de vijand. Zoals Cees Noteboom het beschreef: "De oceaan was ... de gevaarlijke keerzijde van de wereld, dat van onze voorvaderen de zonde van de natuur hadden genoemd, de eeuwige dreiging van een nieuwe zondvloed."

Ik was verbaasd in Friesland toen ik bemerkte dat de mensen daar met de rug naar de zee leven, tamelijk tegenovergesteld van hoe de Finnen leven. Nadat ik lang had gezocht naar een plaats over de dijk te beklimmen, merkte ik dat mijn gezin de enige was, die belangstelling had om daar te zijn. Tienduizenden vogels, de geur van de zee en niemand anders. Dat vond ik echt een stukje luxe.

De "officiële" geschiedenis van Nederland misleidt. De grote ont-dekkers, handel overzee, de koloniale verleden, de haven van Rotterdam, Hollandse Nieuwe, goede zeilers en surfers schetsen het beeld van een volk, dat leeft op het water en er ook van houdt. Maar de realiteit is anders. De Nederlanders lijken de zee net zo te haten als de Finnen stenen. De onweerstaanbare krachten van water bedreigen nog steeds het leven onder zeepeil.

De Nederlandse equivalenten van bovengenoemde Finse helden zijn dan ook degenen die methoden hebben uitgevonden en uitgevoerd om grond droog te leggen en dammen te bouwen, zoals Jan Adriaansz. Leeghwater en zijn talrijke collega's.

Het is zeker waar, dat vele Nederlanders een zeilboot hebben of tenminste één keer per jaar gaan zeilen. Maar gaan zeilen lijkt net zoiets te zijn als gaan skiën in de Alpen. De Nederlanders zouden daar ook niet graag wonen. De zee en de bergen zijn leuke plaatsen om te bezoeken, zolang ze het onder controle hebben.

Het kan zijn dat de drang van de Nederlanders om alles onder controle te hebben een resultaat is van het leven onder de dreiging van een overstroming. De Finse vijand, de vaste steenlaag, is statisch, die plaagt alleen maar. Terwijl de Nederlandse, de zee, dynamisch is en altijd gereed voor een dodelijke verrassing. In Nederland moet je voort-durend op je hoede zijn voor het ergste, anders zou er weleens opnieuw een natte morgen kunnen komen.

Pasi Saukkonen
(Eerder gepubliceerd in Gelders Dagblad 6.10.1993)

Pasi Saukkonen is een politicoloog die sinds 1992 in Wageningen woont. Hij is bezig met het schrijven van een proefschrift over de kwestie nationale identiteit in Nederland en Finland. Hij schreef columns over het dagelijks leven in Nederland voor Gelders Dagblad in 1993 en 1994.

YLEISTYKSIÄ TOTUUDEN KUSTANNUKSELLA

Maarten Tengbergen kirjoitti kahdessakin AVIISIN numerossa sekä myönteisiä että kielteisiä näkemyksiään suomalaisista. Valitettavasti Tengbergen sortui pahasti usein tehtyyn virheeseen eli yleistämiseen. Seuraava kuvaus hollantilaisista vastaa hänen tyyliään kuvata suo-malaisia: "Hollannissa ei voi kulkea metriäkään haistamatta koiran-kakkaa. Sitä löytyy jalkakäytävien ja katujen lisäksi sisältä kodeista, joissa hollantilaiset kulkevat kengät jalassa. Jostain syystä hollanti-lainen ei nimittäin halua riisua kenkiään ennen nukkumaanmenoa." Ehkä Tengbergen nyt tajuaa, ettei sillä tavalla kertakaikkiaan voi yleistää. Moinen yleistäminen ja yksinkertaistaminen tekee julmaa vääryyttä totuudelle.

Niin Suomesta kuin Hollannistakin löytyy niin monenmoista kulkijaa, että olen jo jokin aikaa sitten tehnyt päätöksen olla vastaamatta enää kysymyksiin suomalaisten ja hollantilaisten eroista tai jomman kumman maan paremmuudesta. Niihin on yksinkertaisesti mahdotonta vastata lyhyesti ja yksiselitteisesti.

Tengbergenin kirjoitus ilmentää hyvin sosiaalipsykologiasta tuttua, sinänsä mielenkiintoista ilmiötä, jossa omaan ryhmään verrattuna ns. ulkoryhmä nähdään yksinkertaistetussa valossa, liian homogeeni-senä ryhmänä. Ilmiöön kuuluu nimenomaan yleistäminen muutaman esimerkin perusteella koko ryhmään. Ehkei Tengbergen ollut ottanut huomioon, ettei Anjalankoskella asu mikään edustava otos suoma-laisista, jonka perusteella voi päätellä minkälaisia kaikki suomalaiset ovat. Tosiasiassa molempien kansalaisuuksien sisäiset erot ovat paljon suuremmat kuin niiden väliset erot.

Monesta Tengbergenin kirjoittamasta seikasta olin jopa hämmästynyt. Kun hollantilainen mieheni tšekäläiseen kolmen poskisuukon tapaan tervehtii naispuolisia suomalaisia ystäviämme ja perheenjäseniämme, ei kukaan ole koskaan reagoinut pelästyneesti tai vetäytynyt pois. Päinvastoin, se on useimpien mielestä todella kiva tapa. Kenelläkään ei tosiaankaan ole mitään sitä vastaan. Se korkeintaan ujustuttaa joitakin. Hämmästyneissä reaktioissa ei siis ole kyse bakteerien pelos-ta, vaan tottumattomuudesta. Suomalainen tietää kyllä, etteivät bakteerit posken läpi tartu.

Toinen seikka, joka vaatii tarkennusta, on Tengbergenin kirjoittama "Kylmyys taas pakottaa suomalaiset pitämään lämmön taloissaan niin korkeana..." jne. Ei se aina ihan niinkään ole. Siitä esimerkkinä tapaus joululomaltani Suomesta pari vuotta sitten. Heräsin ensimmäisenä Suomessa nukkumanani yönä siihen, että huoneessa oli liian lämmin ja päätin säätää lämpöpatteria viileämmälle. Se ei kuitenkaan ollut mahdollista, koska koko lämpöpatteri ei ollut päällä! Talo oli yksinker-taisesti niin hyvin eristetty, ettei ulkona paukkuva pakkakanen päässyt kylmentämään sisäilmaa. Tätäkö Tengbergen tarkoittaa kirjoitta-essaan suomalaisten ylenpalttisesta tavasta lämmittää talojaan?

Annetaan siis oikeutta suomalaisten ja hollantilaisten monimuotoi-suudelle, eikä yritetä laittaa kumpaakaan liian pieneen muottiin. Ei mollata toisiamme erilaisuuksien takia, vaan nautitaan niiden tuo-masta vaihtelusta. Sehän juuri rikastuttaa meidän kahden kulttuurin kulkijoiden elämää.

Saara Laitinen-Krispijn

EEN COMMENTAAR

In de AVIISI van januari 1995 staan twee stukken waarin een aantal nogal gevoelige politieke uitspraken worden gedaan, zowel voor Nederlanders als Finnen.

In de eerste plaats bedoel ik hiermee het tweede artikel van Laura Kolbe in haar serie over het verleden en heden van Nederland. Jammer genoeg is er alleen een Finse tekst en ik zou de redactie van AVIISI willen vragen, wanneer zulke pittige teksten over Nederland worden geschreven, dat dit in het Nederlands wordt vertaald. Ik neem aan dat de meeste Finse AVIISI lezers Nederlands kunnen lezen maar dat de Finse teksten voor de meeste Nederlandse abonnees moeilijk of niet te begrijpen zijn. Laura Kolbe probeert de Nederlandse maatschappij begrijpelijker te maken voor de Finse lezers en brengt in dit verband een aantal belangrijke punten naar voren die betrekking hebben op de Nederlandse geschiedenis. Zoals de zuilenmaatschappij (hier had ook de standenmaatschappij aan toegevoegd kunnen worden) die in het verleden een belangrijke stempel heeft gedrukt op de Nederlandse samenleving. In de Finse maatschappij heeft dit eigenlijk niet of in veel mindere mate bestaan.

Zij doet echter ook uitspraken die naar mijn mening een verkeerde indruk kunnen geven. In de eerste plaats de suggestie, gebaseerd op een publikatie van een Nederlandse journalist, dat er een verband zou bestaan tussen een vermeende Duitse gezindheid van Nederlandse officieren in de dertiger jaren en de snelle Duitse verovering van Nederland in de meidagen van 1940. Dit lijkt mij toch een erg onwaarschijnlijke zaak. Ik ben bang dat dit een verkeerde indruk geeft aan de Finse lezers. Het is mijn ervaring dat Finnen de Duitse inval in Nederland nogal eens willen vergelijken met de aanval van de Sovjet Unie op Finland in 1939. Hier komt dan al snel ter discussie dat de Finnen zo moedig hebben gestreden en dat de Nederlanders het toch maar een beetje hebben laten afweten. Ik denk dat de Duitse overmacht, bombardement op Rotterdam, etc., hier een beslissende rol heeft gespeeld. Ondanks alle kritiek op de verouderde Nederlandse bewapening, slechte organisatie van het leger, is er op veel plaatsen zwaar gevochten, zoals op de Afsluitdijk en de Grebbeberg.

Een tweede punt is datgene wat Laura Kolbe zegt over het wegvoeren van Nederlandse joden. Zij wijst erop dat in Nederland een relatief groot deel van de joodse bevolkingsgroep ten prooi is gevallen aan de nazi's. Dit zou in de hand zijn gewerkt door het degelijke bevolkingsregister en hogere Nederlandse ambtenaren die met de Duitsers hebben samengewerkt. Ik denk dat hier wel een kern van waarheid in zit. Aan de andere kant moet wel worden gesteld dat Nederland bezet was en dat tegenwerken van het Duitse gezag grote risico's met zich meebracht. Verder was er een groep collaborateurs die op hoge posten waren benoemd door de Duitse bezetter, maar die kon je toch moeilijk tot de hogere Nederlandse gezagdragers rekenen. Naar mijn mening wekt Laura Kolbe te veel de indruk dat Nederlanders niets zouden hebben gedaan om hun joodse landgenoten te helpen. Ik denk hierbij ook dat het voor veel Finnen niet altijd duidelijk is wat de Duitse bezetting voor de Nederlanders heeft betekend.

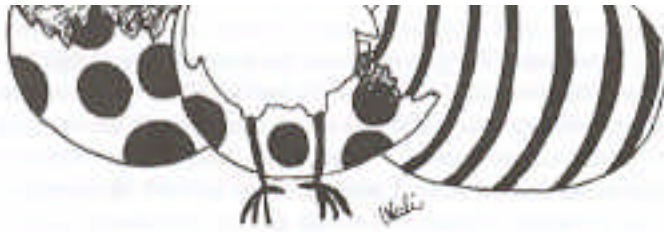
Het tweede artikel in AVIISI waar ik commentaar op wil leveren is het stuk "Door de bril van een buitenstaander" van Maarten Tengbergen. De Finnen worden hierin afgeschilderd als mensen die als gevolg van de "Finlandisering" hun mening niet durfden te zeggen over de Sovjet Unie. Hij schrijft letterlijk "als emigrant uit het door en door westerse, anti-autoritaire Nederland werd ik afgestoten door het satellieten-gedrag en de zelfcensuur in het Finland van die dagen". Hij bedoelt Finland in 1985, dus dat is nog niet zo erg lang geleden.

Terwijl Laura Kolbe het heeft over Nederlanders die niet genoeg ruggegraat zouden hebben getoond in de oorlog verwijt Maarten Tengbergen dit de Finnen in het recente verleden. Hij heeft blijkbaar heel weinig begrepen van de uiterst moeilijke positie waar Finland in verkeerd heeft. Het blijft, denk ik, nog steeds een klein wonder dat de Sovjet Unie in 1944 Finland niet heeft bezet. Vervolgens hebben, naar mijn mening, de presidenten Paasikivi en Kekkonen op een heel knappe wijze de Finse onafhankelijkheid weten te bewaren. Het lijkt mij toch moeilijk te ontkennen dat Finland zich hierbij tot een volledig westers, zeer Europees land heeft ontwikkeld. Het woord Finlandi-sering is nooit in Finland gebruikt en is eigenlijk beledigend voor wat na de oorlog in Finland tot stand is gebracht.

Ik ben het wel eens met Maarten Tengbergen dat Finland nu, na toegetreten te zijn tot de Europese Unie, min of meer definitief bevrijd is van de Russische dreiging. Toch heb ik van verschillende Finnen gehoord dat zij er niet op vertrouwen door hun Europese partners gesteund te worden wanneer een nieuwe dreiging uit het oosten zou ontstaan, ondanks het EU lidmaatschap. Persoonlijk denk ik dat dit een misvatting is in het licht van de huidige internationale relaties.

De opmerking van Maarten Tengbergen dat er tot voor kort in Finland geen discussie traditie bestond vind ik echt onjuist. Ik heb sinds de eerste keer dat ik in Finland kwam (in 1961) heel veel discussies over allerlei onderwerpen (inclusief politieke) meegemaakt en het verbaast mij dat iemand die blijkbaar al enige tijd in Finland woont zo een opmerking kan maken. Ik denk dat de, zoals hij het uitdrukte "onwil om met hem een ferme politieke discussie aan te gaan" meer te maken heeft gehad met de Finse volksaard zich niet te veel te uiten tegenover vreemden. Dit lijkt mij vooral het geval (ook mijn eigen ervaring) wanneer het gaat om een eigenwijze Nederlander die in Finse ogen te veel praat.

Arnold Pieterse

r voor een heerlijke salade, die bij

Ei - toniinsalade

2 gekookte aardappelen (ca. 300 g)
zout, peper
4 hardgekookte eieren
1 winterwortel (ca. 150 g)
3 schijven ananas (blik)
1 blikje tonijn in olie
100 g geschaafde amandelen
1 bakje verse roomkaas (Mon Chou, 200 g)
5 el halfvette mayonaise
1 1/2 tl kerriepoeder (mild)
1 el citroensap
2 el geraspte kokos

Aardappelen in blokjes snijden. 3 eieren in grove stukjes snijden. 1 ei in plakjes snijden. Wortel schrappen en wassen. 8 dunne plakjes eraf snijden, rest grof raspen. 2 schijven ananas in kleine stukjes snijden. 1 schijf ananas in 8 stukjes snijden. Tonijn afgieten. Graatjes en velletjes verwijderen. In grove stukjes verdelen. In een droge koekenpan amandelen lichtbruin roosteren. In een kom roomkaas losroeren. Toevoegen: mayonaise, kerriepoeder, zout, peper, citroensap en kokos. Door elkaar roeren. Toevoegen: aardappel, stukjes ei, geraspte wortel, kleine stukjes ananas, tonijn en helft van amandelen. Voorzichtig mengen. Overdoen in een schaal. Afdekken. In koelkast ca. 2 uur koud laten worden.

Salade garneren met plakjes ei, plakjes wortel, stukjes ananas en rest van amandelen.

En als je nog iets zoets wilt na al de chocolade-eieren, probeer dan dit eens:

Paaspudding

1 groot blik perziken
3 eieren
2 dl room
1 dl sap van de perziken
3 el maïzena
1 1/2 tl vanillesuiker
1 dl suiker

Meng maïzena, vanillesuiker en suiker. Voeg de eieren, room en sap van de perziken toe. Schep het deeg in een ovenschaal. Doe de perziken erop. Bak ruim een half uur in + 200° C tot de pudding (langs de kantjes) bruin wordt en helemaal gestold is.

Auli

FINSE SPROOKJES

Kort geleden is in de serie "Sprookjes uit de wereldliteratuur" het boekje "Finse Sprookjes" verschenen. Het is een bundel met drie categorieën sprookjes: pure volkssprookjes, literair bewerkte volks-sprookjes en cultuursprookjes. De vertaling van de sprookjes en de samenstelling van het boekje is gedaan door Maarten Tengbergen (niet onbekend bij de trouwe AVIISI-lezers).

Het boekje is verkrijgbaar in de boekhandel voor f.12,50 (Uitgeverij ELMAR, ISBN-nummer 90-389-0270-0)

Helinä Finnish Design

Voor onze nieuw te openen damesmodezaak begin mei aan de Schoolstraat 7 in Wageningen, waarin Marimekko, FinnFashion en Annikki Karvinen plus glas en keramiek zal worden gebracht, zoeken wij een part-time verkoopster die tevens pompwerk kan uitvoeren. Gaarne schriftelijke reacties aan Helinä Haasnoot - Ojala, Roelenengweg 3N, 3781 BA Voorthuizen.

**DE NIEUWE LEDEN - UUDET JÄSENET
VANAF 010195 LÄHTIEN
WELKOM - TERVETULOA**

Mevr. M. Kärmeniemi, Amsterdam.
Dhr. G. Leppers, Amsterdam.
Dhr. en mevr. J.B. van Os de Man, Amsterdam.
Mevr. S. Hellsten, Diemen.
Dhr. en mevr. de Haas, Blaricum.
Dhr. W. Spekking. Mevr. A. Tepsa, Uithoorn.
Dhr. R. Snip, Zaandam.
Mevr. en dhr. S Kauppi-Valkama, Medemblik.
Dhr. en mevr. J./P.R. Eeken/Posa, Heerhugowaard.
Dhr. en mevr. H. Schuurman, Velsen Noord.
Dhr. en mevr. A. Mälkki, Lisse.
Dhr. en mevr. S. Matikainen, Wassenaar.
Dhr. P. Kamppinen, Voorschoten.
Dhr. F. Dherir, Leidschendam.
Dhr. en mevr. C. Sund, Den Haag.
Dhr. F. Kommers, Nieuwkerk a/d Ijssel.
Dhr. J.C. van het Hof, Ridderkerk.
Dhr. en mevr. J.M. Schmidt, Rotterdam.
Dhr. H. Rantanen, Rotterdam.
Dhr. W. Havinga, Rotterdam.
Dhr. J. Verschoor, Rotterdam.
Mevr. K. Tihkola, Utrecht.
Dhr. Y. Gröhn, Utrecht.
Dhr. en mevr. J./K. Wellenius/Mäenpää, Ermelo.
Dhr. en mevr. J.M. Dalebout, Middelburg.
Mevr. M. Kaam, Bergen op Zoom.
Dhr. H. Siika-aho, Vlodrop.
Dhr. J. Siika-aho, Vlodrop.
Mevr. H. Hantunen, Beuningen.
Mevr. M. Sangi, Zutphen.
Mevr. T. Jäppinen, Hengelo.
Dhr. en mevr. Ouwerkerk, Schalkhaar.
Dhr. en mevr. A./M. Benninga, Zwolle.
Mevr. B. Vaags, Oudeschans.
Mevr. M. Oenema, Groningen.
Mevr. en dhr. P./P. Pentikäinen/Kaarenaja, Tampere.

COLOFON

De Vereniging Nederland-Finland werd opgericht in 1923. AVIISI is het officiële contactorgaan van de vereniging en verschijnt halverwege de oneven maanden, behalve in de maand juli. Alle leden ontvangen AVIISI gratis.

Redactieadres: Secretariaat, Paulaland 11, 2591 JC Den Haag, 070- 38 55 66 9.

Advertenties: Bernard Westerman, p/a Finland Vakanties Westerman, Keizersgracht 628, 1017 ER Amsterdam, tel. 020-6382192, fax 020-6384949

Vormgeving: Andrea Svedlin

Illustraties: René Souweine

Eindverantwoording: Het bestuur

Drukwerk: SK Bedrijven, Den Haag

Oplage: 900

Kopij (indien mogelijk op diskette WP 5.1 of MS Word) dient uiterlijk drie weken voor publikatie in het bezit van de redactie te zijn.

Algemene informatie en adressen:

Vereniging Nederland-Finland

Secretariaat/ledenadministratie: Hannele van Blijswijk, Paulaland 11, 2591 JC Den Haag, tel: 070 - 38 55 66 9.

Voorzitter: Rune R. Frants, Wilsonstraat 85, 2131 PM Hoofddorp, tel. 02503-15891, fax 071-276075 (werk)

Vice-voorzitter: Terttu Jansen-Heikurainen, Delistraat 36, 2585 XB Den Haag, tel. 070-3504942

Penningmeester: Theo van der Linden, Schenkeldijk 60, 3284 LP Zuid-Beijerland, tel. 01866-1444

Secretaris: Bernard Westerman, Reguliersgracht 32, 1017 LP Amsterdam, tel. 020-6265862, fax 020-6384949 (werk)

Leden: Tuula Kusters, Auli Snickers, Yvonne Souweine

Ambassade van Finland

Groot Hertoginnelaan 16, 2517 EG Den Haag, tel. 070-3469754.

De Finse Zeemanskerk

's-Gravendijkwal 64, 3014 EG Rotterdam, tel: 010-4366164.